

Udlændinge- og
Integrationsministeriet

Styrelsen for International
Rekruttering og Integration

Prøve i Dansk 3

November-december 2017

Skriftlig del

Teksthæfte

Læseforståelse 2

Delprøve 2A: Deleøkonomi

Delprøve 2B: Danskerne bliver længere
på arbejdsmarkedet

Der er et teksthæfte og et opgavehæfte.
Læs først instruktionen i opgavehæftet.

- Hjælpemidler: Ingen
- Tid: 65 minutter

Danske iværksættere får legat til at skabe deleøkonomi i landbruget

(...)

Af Mathias Petersen

I en lejlighed på Nørrebro i København sidder Søren Iver Knudsen og Thor Martin Jensen. De er begge i starten af trediverne og har i det sidste halve år udviklet på deres virksomhed, FarmBackup - en onlineplatform, som skal gøre det nemmere for landmænd at leje landbrugsmaskiner af hinanden.

Konceptet med FarmBackup er ligesom med Airbnb og andre virksomheder baseret på tanken om deleøkonomi. (...) En landmand kan lave opslag med de maskiner, han ikke bruger lige nu, og så kan andre landmænd leje maskinerne.

”Ideen er, at man kan stille sin overskudskapacitet til rådighed for andre landmænd i området. På den måde behøver hver landmand ikke at eje alle de maskiner, der skal bruges i et moderne landbrug. Så længe der bare er dækning og samarbejde nok i lokalområdet, kan man deles om de ressourcer, der er,” fortæller Søren Iver Knudsen.

Og det koncept er der fremtid i. Det mener i hvert fald det ekspertpanel, som i fredags tildelte FarmBackup et iværksætterlegat bestående af en pose penge samt en mentor, der skal hjælpe med at bruge pengene bedst muligt.

”Legatet udgør en betydelig post i budgettet, men det dækker selvfølgelig ikke det hele. Som selvstændige regner vi jo på, hvor lang tid vi kan fortsætte med at udvikle, før pengekassen er tom. Og der køber legatet os noget tid, så vi undgår at træffe desperate beslutninger og gå på kompromis med vores produkt,” siger Thor Martin Jensen.

Ikke det mest sexede i verden

Den gode idé kommer sjældent ud af ingenting. Heller ikke for Søren, da han sidste år foreslog ideen til Thor, som gik med trangen til at starte noget op. Søren er nemlig selv vokset op på et landbrug på Lolland, hvor han så, hvordan landmændene ringede til hinanden, når de skulle låne naboens harve eller plov.

”Man lejede maskiner af hinanden i stor stil, men det blev gjort meget ineffektivt. Landmændene var begrænsede af at skulle kende nogen med de rigtige maskiner, og så var alt papirarbejde manuelt. Så tænkte jeg, at vi må kunne udvide de netværk og gøre betalingen automatisk,” siger Søren.

I starten var Thor ikke helt solgt, for han vidste, at mange i den digitale branche ikke ser landbrug som det mest sexede i verden og derfor ikke giver det så meget fokus. Men efter at have researchet lidt på det fik også han øje på det potentiale, som Søren idé gemte på.

”Andre ideer med deleøkonomi, for eksempel Airbnb, lægger op til, at folk skal ændre deres adfærd. Sådan er det ikke med FarmBackup, for her lejer landmændene i forvejen deres maskiner til hinanden. Det er et marked, der allerede findes. Derfor kan man sige, at vi putter en digital platform ned over en eksisterende branche”, siger Thor.

(...) De første i verden med konceptet FarmBackup er ikke gået i luften endnu, men interesserede landmænd kan skrive sig op på hjemmesiden, så de er med fra starten, når konceptet går i luften om cirka to måneder. Det har cirka 100 land-

mænd gjort indtil videre, og det er alt fra helt små landbrug til store herregårde.

”Det er en god start, for det vidner om, at der er interesse for ideen. De fleste, der har skrevet sig op, er fra Lolland og dele af Jylland, men målet er, at vi skal skabe god dækning i hele Danmark. Så der er stadig lang vej”, siger Søren.

Forventningerne til fremtiden er da også store, for de er de allerførste i verden med konceptet. Derfor er det også planen, at de på sigt skal brede sig til England og USA. Men i første omgang handler det om at erobre ét område ad gangen. (...)

Politiken, den 15. april 2015

Deleøkonomien udfordrer det traditionelle arbejdsmarked

Det er et relativt nyt fænomen, at privatpersoner deler, lejer og køber ting og tjenesteydelser af hinanden. Det er der umiddelbare økonomiske og miljømæssige fordele ved. Men det er usikkert, hvordan det vil påvirke arbejdsmarkedet i fremtiden.

Når man skal på ferie og finde et sted at bo, kan man i dag gå ind på den digitale platform Airbnb. Her kan man leje en bolig af en privatperson. Gennem GoMore kan man leje en bil eller udleje sin egen bil. Det er bare to eksempler på, hvordan man uden om traditionelle hoteller, biludlejnings- og taxafirmaer kan få billigere produkter og tjenesteydelser.

Hos brancheorganisationen Dansk Erhverv er man positiv over for den nye type af virksomheder. Dog peger man på en central problematik, som man bliver nødt til at gøre noget ved. Der er nemlig ikke lige konkurrence, når der ikke er de samme regler for de private og for de professionelle.

”Deleøkonomien er bl.a. blevet så populær, fordi man kommer uden om de ting, der gør det svært at drive en traditionel virksomhed, hvor man skal leve op til mange krav, og en stor del af værdiskabelsen havner i skattekassen. En taxa, der kører rundt i Danmark som en del af den hvide økonomi, betaler skat af en stor del af overskuddet, firmaet skal have særlige forsikringer, og der

er krav til, hvem der må køre. Det er klart, at en privat taxa kan gøre det billigere,” siger Geert Laier Christensen, der er analysechef i Dansk Erhverv.¹

Søren Have, der er ekspert i it-strategi og transport hos rådgivningsvirksomheden PS Consulting, er enig i, at der er problemer med lovgivningen, men han mener, at den med tiden vil blive opdateret, når deleøkonomien bliver mere udbredt.

”Deleøkonomien sætter eksisterende spilleregler under pres, f.eks. vedrørende forsikring og forbrugerbeskyttelse. Alle kan dog intuitivt se, at det giver mening at udnytte ledig kapacitet. Både for økonomi og miljø. Så det skal der nok komme ordnede forhold for. Det giver i hvert tilfælde ikke mening at kæmpe for status quo,” siger han.²

Traditionelle virksomheder skal tilpasse sig

Søren Have mener ikke, at løsningen på de traditionelle virksomheders udfordring i forhold til deleøkonomien blot er at vente på lovændringer. De må også forny sig og tilpasse sig den nye økonomi.

”Eksisterende aktører har allerede kunderne, markedskendskabet og kapitalen til at supplere deres eksisterende forretning med deleøkonomiske forretningsmodeller, før nye virksomheder vokser sig store nok til at være en trussel for de etablerede aktører i markedet,” siger han.³

¹ 'Deleøkonomi giver firmaer nye muligheder', JyllandsPosten, den 16. september 2014.

² Se fodnote 1.

³ Se fodnote 1.

Han mener, det er den eneste vej frem for de traditionelle virksomheder, hvis de vil overleve, selvom mange traditionelle virksomheder umiddelbart vil være imod en sådan fornyelse.

”Som stor virksomhed er man ofte bange for at lave noget nyt, fordi det risikerer at kannibalisere det eksisterende forretningsområde. Men virksomhederne er nødt til at gøre det, ellers gør andre det. Det vil ske uanset hvad,” siger Søren Have.⁴

Louise Opprud Jakobsen fra Innovation Lab deler Søren Haves opfattelse med hensyn til de traditionelle og etablerede virksomheder. Hun har beskæftiget sig med innovation og deleøkonomi i både Danmark og USA.

”Virksomhederne har gode muligheder i forhold til nye virksomheder, der kommer ud af ingenting. Hvorfor udlejer de ikke deres bilpark, parkeringspladser eller dyre maskiner, når de ikke bruger dem?” spørger hun.⁵

Hvad angår nye virksomheder, så mener Louise Opprud Jakobsen dog, at vi i fremtiden vil se flere deleøkonomiske virksomheder, da nye deleøkonomiske virksomheder bedre kan konkurrere på pris og udbud.

”Deleorganisationer er bygget op efter en hel anden forretningsmodel, fordi de ikke skal have varer på lager, som de ikke sælger. Et traditionelt

hotelværelse har den høje pris, det har, fordi hotellet også betaler husleje og løn alle de nætter, hvor der ikke er booket,” siger Louise Opprud Jakobsen.⁶

Faste job vil forsvinde

Deleøkonomien er en udfordring for de traditionelle virksomheder og deres ansatte i brancher som for eksempel taxakørsel og hotelvirksomhed.

”Deletjenester kan være rigtigt gode for dem, der bruger dem – men for dem, der udbyder dem, kan det blive et kapløb mod bunden. I USA ser man en tendens til, at flere og flere ufrivilligt indgår i en freelancer-økonomi, hvor folk udfører et væld af enkeltopgaver uden ret til pension, ferie og sygesikring,” siger Søren Have.⁷

Søren Have tror dog ikke, at udviklingen vil gå så langt i Danmark som i USA, og det vil stadig være det almindelige at være fastansat. Professor og arbejdsmarkedsforsker Bent Greve fra Roskilde Universitet er enig heri, selvom han forventer større forandringer i fremtiden end Søren Have og flere uden fast job.

”Vi får et arbejdsmarked, der er yderligere opsplittet mellem insidere og outsiders – dem, der har faste, stabile jobs, kan fortsat klare sig fint, mens andre får det endnu sværere”, siger han.⁸

³ Se fodnote 1.

⁴ Se fodnote 1.

⁵ Se fodnote 1.

⁶ Se fodnote 1.

⁷ ’Danmark mangler en plan for deleøkonomi’, Politiken, den 8. november 2014.

Bent Greve peger også på, at udviklingen af digitale løsninger forstærker opsplittningen af arbejdsmarkedet. For eksempel vil der i fremtiden komme selvkørende biler, der vil gøre mange chauffører arbejdsløse.

”Jeg tror, vi skal være bekymrede for nogle grupper på arbejdsmarkedet”, siger Bent Greve. ”Der bliver brug for færre til at sidde ved kassen, trans-

portere varer ud, og selv researchfunktioner bliver automatiseret. Vi har kun set begyndelsen – der kommer massive forandringer på arbejdsmarkedet,” siger han.⁹

⁸ Se fodnote 7.

⁹ Se fodnote 7.

Danskerne bliver længere på arbejdsmarkedet

Danskere (0)... i stigende grad deres arbejdsliv. De følger (1)... mange politikere og arbejdsgiveres ønske om, at man skal arbejde længere, inden man går på pension.

Der er flere grunde til, at vi bliver længere på arbejdsmarkedet. Den vigtigste er uden tvivl de senere års reformer. Der er (2)... ændret i reglerne for at gå på efterløn, så folk får udbetalt en stor sum penge, hvis de bliver lidt længere på arbejdsmarkedet. Det tiltaler mange, der gerne vil have flere penge til livet som pensionist. Vi lever nemlig længere og forventer at have mange aktive år, efter vi stopper med arbejdet.

”Nu har man måske 30 år foran sig, hvor man i hvert fald halvdelen af tiden er frisk og rørig. Så (...) man spørger sig selv, hvad den tid skal bruges til, og hvor meget det koster at leve det liv, man ønsker,”¹⁰ siger forbrugerøkonom Carsten Holdum.

Så (3)... det forlængede arbejdsliv er også, at levealderen stiger. Vi bliver simpelthen nødt til at arbejde mere, hvis vi vil have råd til at leve godt i hele vores tilværelse som pensionist.

Ud over de økonomiske grunde til at blive længere på arbejdsmarkedet er der blandt danskerne (4)... sket en ændring i holdningen til, hvornår man trækker sig tilbage:

”For kun en enkelt generation siden talte man om, at man skulle give plads til de unge, der gik arbejdsløse (...), men sådan er det ikke længere. Nu er normen, at man bidrager så længe, det kan lade sig

gøre,”¹¹ siger Carsten Holdum, som forventer, at udviklingen fortsætter.

Ældres erfaring er nyttig

Aldringsforsker Henning Kirk tror også, at vi i fremtiden vil få flere aktive år med arbejde. Der er nemlig ikke mange biologiske grunde til, at seniorer skulle være dårligere til at udfylde en plads på arbejdsmarkedet, (5)... der er kronisk sygdom inde i billedet, der går ud over arbejdsevnen. Han begrundet det med, at mange typer job har ændret sig, så vi i dag ikke slides ned. Men lige så vigtigt er det, at det er en fordel for virksomheder at have ældre medarbejdere pga. deres erfaringer:

”Ældre har nogle (6)..., som de unge ikke har. Det er overblik og erfaring samt (...) evnen til at lære nyt inden for det område, de beskæftiger sig med,”¹² forklarer Henning Kirk.

Måske bliver vi med alderen lidt dårligere til at koncentrere os og lære noget helt nyt, men erfaringen gør, at vi har noget at bygge videre på, og at vi derfor (7)... at sætte noget nyt inden for et kendt område i perspektiv. Og erfarne medarbejdere, der kan holde sig i gang, er noget, alle arbejdsgivere er glade for.

Henning Kirk forstår derfor ikke, at man på arbejdsmarkedet ikke i højere grad bruger de ældres kompetencer ved at lade dem fungere som mentorer for unge, der derved kunne (8)... mange af de fejl, som de ellers vil komme til at lave.

¹⁰ 'Nu bliver danskerne længere på arbejdsmarkedet', Berlingske Business, den 29. august 2014.

¹¹ Se note 10

¹² 'Arbejdsglæde har ingen alder', Ugebrevet A4, den 27. juni 2005.

